

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Romana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68715)

PROVINCIA
ROMANA.

PROVINCIA ROMANA. VINGENTORVM nu-
merum, supergressi, anno
priori, octodecim: poste-
riore, viginti quattuor. Ro-
ma in professorum Domo
fere utroque anno octoge-
ni. In Collegio plus minus
ducenti, ut ei numero, tres, deessent anno su-
periore, altero superessent. In Collegio Ger-
manico tredecim, mox quindecim. In Semi-
nario, minimum viceni terni. In Collegio An-
glicano septem, postea decem. In Maronita-
no bini, terniue. In Pœnitentiariorum, vigin-
tiquinque, deinde tres & viginti. In Probatio-
nis Domo ad Sancti Andreae quadraginta, tum
aucto numero, quinquaginta sex. In Collegio
Græcorum, quod anno posteriore ad nostros
labores accessit, octo. Atque hi in vrbe: ex-
tra urbem, Laureti, in Collegio triceni seni.
In Illyrico quaterni. In Collegio Recinetensi
quattuordecim, aut quindecim. In Macera-
tensi seni deni. Duodeuigenti in Perusino, Se-
nensique: et si in hoc, anno secundo, pluri-
mum viginti. In Florentino viceni terni. In
Tiburino & Montis Sancti utrobique septeni.
Duodeuiginti aggregatorum numerus, a vi-

A ginti

PROVINCIA

ginti duum functorum vita superatus est prio-
re anno: posteriore, æquatis rationibus, vnde
quadrageni fuere.

COLLEGIUM ROMANVM.

DISCIPLINARVM, doctrinæ, & exer-
citationis (ij sunt amplius mille quin-
genti) siue multiplici positionum tuendarum
celebritate, siue anniuersaria distributione
præmiorum, egregium specimen datur: ho-
nestatur vtraque a meliore parte non solum
vrbis, sed humani etiam generis, id est a Car-
dinalibus illustrissimis: quorum erga nos ani-
mus non verbis tantum, & benevolentia, sed
rebus quoque, ac beneficentia sapissime de-
claratur. Grauis certe ac splendida Sanctæ
Symphorosæ & filiorum tragœdia, qua illustra-
ta sunt præmia anni posterioris, seu dignita-
tem argumenti consideres, siue granditatem
carminis a poeta singulari artificio exculti,
sic placuit illis, & viris eruditis, quibus ma-
gistra vrbiū Roma abundat, vt eo magis sit
probata omnibus, quo plus piarum lacrima-
rum profusum; cum femina sanctissimæ, &
adolescentium, puerorumque, in flore ætatis,
atque ipso in vitæ limine, in oppetenda mor-
te, incredibilis fortitudo afficeret commise-
ratione animos, non sine iucunda voluptate.
Sunt etiam sua pietatis signa, & incrementa.

Tertia

Tertia Sodalitas ad veteres duas accessit: ita plures Virginis alumni filio crescunt: ex ijs enim, tam multi dant se varijs familijs religiosorum, vt quod fit in rebus quotidianis, numerum inire piguerit. Anno priore octo adsciti in cœtum nostrum. Vni, quiddam accidit his litteris inserendum. Religiosam vitam expetebat: cum studiorum spatio decurso, subit animum proficisci in patriam, (an vt vale diceret?) quibus mens melior erat, disfluadentibus. Inde, cum concedit in villiam, iumentum, quo vehebatur, decidit in fossam, ex cuius altera parte, vallis præceps, & formidolosæ altitudinis, simulque crus equitis, tota mole corporis oppressit: periculum omnino sæuum, & anceps, siue propter onus incumbens, e quo expedire neque ipse se poterat, neque extrahi a comitibus, alijsque qui accurrerant, audito casu: siue, quod si se commouisset iumentum, pronus ipse voluendus erat in caput, atque ilicet per præruptam rupem atque asperam faxis, interitus certus, cum circumfisterent omnes anxij, & incerti quid agerent, ipseque iaceret non minus consternato animo, quam corpore, admonent, vt re desperata, Deiparæ opem imploret, nec mora, vix suis credens oculis, non vllis hominum auxilijs, non suo ipsius nisu, liberatum crus aspicit, & periculo exemptum: inclamat socios: vix in tuto erat repositus, cum equus

A 2 frustra

frustrā eluctatus, in imam vallem præcipitans ad exitum ruit: nimirum ex eo nouit adolescens, vitam, quam Dei genitricis beneficio retinuit, diuino obsequio deberi. Nec minus studium eorum pietatis, quibus, vt ad Sodalitia admittantur, non locus, aut animus: itaque videas octauo quoque die communicantes minimum ducenos. Iam de nostris fratribus vt aliquid dicamus. Conciones de more habitæ ad plurima mulierum cœnobia: publicæ custodiæ pijs adiutæ sermonibus, & consilijs opportunis. Nosocomia persæpe adita: quamquam, hoc postremum officium superiore anno conspectius fuit. Cum enim omnem prope Italiam fatigaret annona, multique ex vicinis circum oppidis, atque adeo e remotis, inopia subacti, confluerent ad urbem, & ipsam penuria laborantem, plenæque essent interdium viæ, quæritantium panem, & quia rarus dabatur, quiritantium: iamque refertis stipatisque omnibus hospitalibus tectis, magna multitudo pernoctaret in porticibus, ac desertis locis: patres, qui sunt in Domo Professa, rem arduam & necessariam, maiore animo quam viribus aggrediuntur: sed Deus erat spei auctor, cuius res agi videbatur: ipse excitauit liberalitatem piorum, operi promouendo. igitur Xenodochium instituitur: conducitur domus per ampla, & patens, in regione salubri: huc se-
minu-

R O M A N A. 5

minuda cogitur turba virilis sexus, &, deficientibus viribus, pæne fame enecta: plus centum fuere. his præbitus cibus, lectusque, empta vestis noua, simul exposita Christiana rudimenta: pastique persæpe, purgati prius confessione animi, epulo cælesti, vt toti homini bene esset. præbuere ipsi interim ciuitati spectaculum, cum bini sub crucis vexillo incederent, præeuntibus natu minimis, succedentibus grandioribus, pulchro ordine, concinendis litanijs, vel, mane, ac vesperi, templo aliquo, religionis causa, inuisendo. Ergo ex Collegio ad eos iuuandos nostri profecti: & nonnulli tanto ardore animi corpora procurarunt ægrorum (nam & ex illis non pauci ægrotabant) vt, si fidem habemus medicis, morbum contraxerint, nocente contactu. Sed caritatis munus est, vt in proximos bona conferas, malum aliquod in te transferre: quibus, & vita ipsa, si res exigat, vel Christi exemplo, debetur.

MISSIO EPIDAVRIA.

EPIDAVRVM (vrbs est Dalmatiæ princeps in ora Hadriatici maris, emporio, ac republica nobilis, Ragusia hodie dicitur) missus sacerdos, vt diebus, qui natalitias & Paschales Domini ferias, anniuersario ritu, præcurrunt, populum illum, quibus posset

A 3 rebus,

PROVINCIA

rebus, iuuaret, ex instituto Societatis. igitur conciones vtilis & frequentes: peccatorum expiationes generales multæ: introducta frequentatio sacrorum mysteriorum: stipis quotidiana magna collectio in pauperum vsum: multi ex ijs die ipso Paschatis donati vestitu nouo: nec minus carcer, & valetudinarium obita: institutæ colloquutiones piæ diebus Dominicis vespertinis in templo, quibus ipse sacrorum Antistes intererat, & principes viri complures: pater plurimum verba faciebat: quin etiam Archiepiscopus Clericorum Seminario initium dedit, quos omnes octauo quoque die noster audiebat, & ad pietatem formabat. Actum & de fundando Societatis Collegio, eodem Archiepiscopo postulante, mirifico Senatus, populique consensu. res adhuc feruet. Arguebat sacerdos pro suggestu inter cetera, cauponariam fraudem, in vino vendendo: sublata statim publico edicto. Aliqua in Iudæos iaciebantur: conata est gens lucro dedita in os concionantis impingere argentum, vt taceret: sed ipsum repulsum, & improbi magis coerciti. Hæc cum ita procederent, fuit sacerdos alter subsidio mittendus: cuius socius, cum in itinere crus fregisset, diligenter curatus est. Hic porro sacerdos subsidiarius, Ragulina lingua, magno nobilium concursu feminarum, concionabatur, diebus festis. Virginum coenobium composuit

R O M A N A. 7

fuit Archiepiscopo parere recusantum: omnium fere totius vitæ labes confessione deterfæ. Explicata pueris, ac rudioribus, summa euangelicæ legis. Discendenti concionatori in Senatum accito gratiæ actæ, quod se non immiscuerit rebus publicis, neque audierit quosdam, qui accusabant magistratus. Spreta grandis pecunia, donaque, quæ dabantur, admirationi fuere. deductus ad nauem est in discessu, fere tota vrbe prosequente: amplius sexcenti in portu erant, qui vt aspicere hominem, sic etiam conspici gaudebant: communis mæror omnium fuit. insitum nempe natura hominibus, vt quæ habent bona, magis intelligant, cum carere incipiunt.

DOMVS PROBATIONIS.

TENTATI morbo fere omnes, aliquot absumpti: in queis Pater Gaspar Gonzalius Lusitanus, modestiæ, prudentiæ, doctrinæ laudibus insignis: is, cum imminentem sibi inspiceret diem supremum, etsi nulla adhuc dederat morbus indicia, magno ardore animi præmuniri voluit Christi corpore, & fratribus coram collacrimantibus, testatus est, se in Catholica fide decedere, miro sensu pietatis. Obijt altero anno Antonius Sancta Martha, vir prouectæ iam ætatis, & maturæ virtutis, qui cognomen suum rebus approbavit:

certe huic domui, vel viginti annos, sedulo in-
 feruijt. Ceterum, his angustijs temporum,
 domus hac, alioqui egens, piorum eleemofy-
 nis adiuta, centenis primo, dein trecenis pau-
 peribus alimenta quotidie suppeditauit: per-
 inde admurmurante, vt admirante vrbe, au-
 laque Pontificis, qui tum fere in Quirinali ver-
 sabatur, non procul, quin et ipse Pontifex
 Gregorius Decimusquartus, ter in hoc spe-
 ctaculum, seu venit consilio, siue incidit ca-
 su: semel etiam ingressus nostras ædes, Noui-
 tiorum aspectu magnopere latatus, eorum se-
 precibus commendauit. Spectata similiter ty-
 ronum industria in nosocomio, de quo dixi-
 mus supra, in Collegio Romano: quattuor ex
 ijs in tam pio ac laborioso opere assidui e-
 rant. exercitijs spiritualibus viri primarij plu-
 res exculti. ex ijs vnus, hac mente a Deo in-
 iecta, Ecclesiasticos fructus ante perceptos
 (summa erat quinque millium) indigenti-
 bus erogare cœpit, vt ex illis ne teruncium
 quidem apud se esse velit: dein quingentos au-
 reos distribuit, & pauperibus dedit: tum man-
 dauit sibi afferri descriptas honestas aliquot
 familias, quarum egestatem pudor augebat,
 vt earum necessitatibus subueniret: consti-
 tuit postremo trientem redditum Ecclesiasti-
 corum, quoad vixerit, conferre in pios vsus.
 Adolescentes duo, relictis parentibus, patria-
 que Romam veniebant in nostram Societa-

tem

R O M A N A

tem nomen daturi : cum in hospicio vesperi seorsum agerent , alius quidam liberioris linguæ , sic commotus est modestia ipsorum , vt tertium se illis socium adiungere cuperet : dissuadentibus illis tam calidum consilium , mansit tamen inueni eadem mens : quin nunc Romam profectus , hoc vnum habet in votis , vt eorum boni particeps fiat : tantum , virorum bonorum , etiam tacitum , valet exemplum . Alius vocatus ad Societatem , quattuor equorum , qui sæua horrentes flamma , totam vastarent urbem , & obuium quemque prosternerent , per quietem , aspectu : admonitum se fomno credidit , vt opportuno effugio in turrim fortissimam , quod est nomen Domini , vitaret horribilem quadrigam .

COLLEGIVM POENITENTIA- riorum , & Seminarium Romanum .

SERVANDAE tantum consuetudinis , de Pœnitentiariorum Collegio aliquid appingam , atque hoc ipsum ex anno posteriore : quod quæ de eo tradi possunt , tacite æstimari potius , quam curiose perscribi decet : et quædam sunt , quæ nesciendo melius sciuntur . Sed hæc tamen veluti in fronte , vt intelligatur , quid sit in recessu . Confessiones omnium , vel multorum annorum quam plurimæ . Apostata quattuor vel quinque ad
suas

10 P R O V I N C I A

suas familias : tres quattuorue a secundis nuptijs inconcessis, ad priores: totidem a Mau metana superstitione, ad orthodoxam Christianam fidem rediere. Dispensationes non nullæ, tum his, qui præter ius fasque beneficia Ecclesiastica retinebant, tum his, quos uotorum nuncupatio non patiebatur tuta esse conscientia, impetratæ. Vt alij a contractibus illicitis abstinerent, alij a sacerdotijs quærendis ratione non legitima, effectum. Quidam hæresi absoluti, plures vacillantes in religione firmati. Duo Græcorum de schismate Romanæ Ecclesiæ restituti. Coniuges aliquot inter se dissidentes reconciliati. Diurnæ similitates consopitæ. Non nemo a voluntaria morte prohibitus. Mul tæ non leuis momenti restitutiones factæ, in quibus una aureorum circiter mille. Mu lier a dæmonum præstigijs liberata. Cathe chismus Heluetijs, qui sunt Pontifici ad custodia corporis, explicari cœptus. Sed satis fit has veluti summas attigisse.

DE SEMINARIO Romano breue etiam faciam: quando res prioris anni non peruenerunt ad manus. E Clericis vnus, al ter e Conuictoribus, in Societatem accepti: ad eundem modum totidem pie ac religiose vita functi: paucis antequam ægotarent die bus, totius vitæ crimina generali confessio ne patefecerant. omnium caritas enituit: hoc nempe

R O M A N A. II

nempe anno, qui in summa caritate fuit, non pecunia tantum tribuenda pauperibus, sed priuando etiam se ientaculo, quod mendicantibus conferrent: quamquam et multi interim expoliti commentationibus pijs. Numerus alumnorum non sane magnus, sed delectus: nimirum cum præmia darentur in Gymnasio victoribus, magnamque partem ipsi promerentur, suos quisque victoriae titulos Seminario rettulerunt.

COLLEGIUM ANGLICANVM.

VT GREGORIVS Quartus decimus ad Tertij decimi exemplum adiuuare liberaliter hoc Collegium cœpit, creuit numerus collegarum: ita, aduentibus pluribus, præter expectationem, sub mortem Sixti Quinti, iam quinquaginta numerantur. Superiore anno, duo absolutis Theologiæ studijs, posteriore unus, Societatem nostram, alter Cartusianam ingressi. Missi tunc decem Sacerdotes, dein quattuor in Angliam: quattuor item Remos, quod diutius terre non possent cælum Romanum, initiandi sacris: ut, quod maxime habent in uotis, suorum salutem ciuium, vel sanguinis effusione, & mercede vitæ, redimere possint. ex ijs, qui profecti sunt priore anno, Edmundus Ducas, cum
socijs

focijs tribus Dorobernij martyrio affectus est: tanta constantia, & alacritate animi, vt multorum impulsæ mentes ad vnam religionem incumberent: & auctum esset Domini horreum, ni, quæ legerent messem, operæ defuissent. Tantus autem alumnorum ardor in Angliam eundi, ad lucrum animarum, id est ad damnum corporis, vt pigri anni effluere, & longum tempus videatur, quo se operi accingunt. ita cupiunt plerique compendiarium inire studiorum viam, quo expediti citius peruolent ad laborem, exitio sibi, alijs commodo futurum. ante iter, aut potius certamen, uiaticum sibi, & arma comparant, ab exercitationibus nostri Patris Ignatij, bono consilio: eunt nempe præmeditato animo, vt nulla laborum facies noua occurrat, & parati quamuis certæ morti occurrere, vt aliorum vita representetur. idem præstatur ab ijs, quos recentes ab Angliâ ad hoc Collegium præparari decet: immo et ab Anglis fere omnibus, etsi non eo animo uenerunt, vt litteras discant. Ex his vnus vir illustris, magno acumine ingenij, tantos cepit animo fructus, vt fere omnia sit expertus spirituum genera, quorum exempla ponuntur: tanto deinde delibutus est gaudio, vt dictitaret, numquam in omni vita sibi melius fuisse: cum loqueretur de diuinis rebus, extra se positus videbatur. tales sunt sacramentorum

rum

rum, commentationum boni successus. Ceterum alumnorum in peregrinos, qui ex Anglia huc aduentant, maxima cura est. a pedum ablutione aggressi, omnia persequuntur munera caritatis. Ex eorum numero, uir simplex ac pius, cui Georgio nomen, narrauit se multos annos in obsequio martyrum durauisse: donec tam assidua opera ipsum prodidit: ergo in pistrinum detrusus, laboreque atque inedia affectus, tandem, ut nulli rei utilis, modica pecunia a Catholicis redemptus est. inter alia, quæ huic viro contigere, scitu illud iucundum, quod cum quotidie circumageret trusatilem molam, in rota & ipse insists, diebus festis, beatæque Virgini sacris, nec minis, nec precibus adigi potuit ad opus: quibus cessantibus, ventum est ad verbera, & detractionem omnis cibi: sed pia cogitatio animum occuparat, ut iniuriam corporis in leui haberet. pluribus diebus hoc tenore transactis, ubi hæretici viderunt nihil agi, uicti constantia ipsius, quam amentiam vocabant, a pertinacia destiterunt. Ceterum (mitto enim alia quæ vsitata alijs annis) quanta sit huius Collegij in hac vrbe existimatio, vel illud argumento fuit, quod peremnis unciam aquæ (Virginem appellant) Romani gratis concesserunt, super ea re Senatus consulto facto: additumque ad indicandam omnium voluntatem, gratam fuisse occasionem de hoc Collegio

gio benemerendi : vt non datum videretur beneficium, sed acceptum.

COLLEGIUM GERMANICVM, et Maronitarum.

IN GERMANICO alumni centum ferme ac triginta : ex ijs, anno posteriore (nam de priore nihil datum) viginti in diuersas Germania partes dimissi. In hac tanta penuria victus, panis quotidie suppeditatus fere ducentis. intromissi in atrium docebantur etiam elementa Christiana : nudi tegebantur : viribus defecti in Collegium comportabantur, curabanturque, donec robur corpori accessisset. interim sustentati non pauci, quorum pudor cum paupertate certabat. Cultus Ecclesiasticus, quod saepe est scriptum, in huius Collegij aede, pollet vigetque, magna nobilium frequentia : mittuntur quin etiam e remotis terris, qui obseruandos ritus hoc exemplo perdiscant : eamque ob causam tres Episcopi sollempni caerimonia consecrati. tanto magis ad pietatem instruuntur alumni, praesidio olim & ornamento suis in terris futuri Catholicae religioni.

E MARONITIS, anno priore (de posteriore scilicet nihil accipi) remissus unus in Syriam, curriculum confecerat Philosophiae, ac Theologiae magna ex parte. vt in patriam

etiam venit, fatigatus a propinquis, ut antequam fieret sacerdos, uxorem duceret, more gentis, constanter recusavit, ita nunc solutus alijs curis, diuino tantum negotio uacat. Ceterum primus huius Collegij parens ac patronus Antonius Carafa Cardinalis, quos uti filios habuerat in vita, non paruarum opum heredes fecit in morte: ut propagaretur Collegium, cuius ipse instituendi post Gregorium Tertiumdecimum auctor fuit. adeo, si rem recte cogites, quoniam gentis alienigenæ potius, quam sui generis, rationem habendam duxit, non humani operis, sed diuini cuiusdam beneficij fuisse arbitrere.

COLLEGIUM GRAECORVM.

HIC LABOR nobis, in Romana urbe, accessit, die quarto ante Calendas Octobres anni posterioris; imposuit is, a cuius voluntate nefas erat discedere, Gregorius Quartusdecimus Pontifex Maximus. Suspensio animo erant alumni, sæcularium imperio sueti, ut regi cœpere a nostris; erat nempe infixæ opinio regentum seueritatis. verum, re ipsa redarguente, ut constitit eorum beneuolentia, facilitas, moderatio, qui uideri mallent inuenisse bonos, quam fecisse, haud facile dictu est, quam libenter pareant: bona & constans imperandi ratio, qua gaudent obedien-

dientes. itaque, qui fugam antea meditabantur, nunc mente mutata, aut fratres, aut fratrum filios per litteras accersunt. Sed & quidam, qui antequam nostri præessent, diffugerat, per uimque fuerat retractus, eaque de re admonuerat parentem, nunc ab eo reuocatus, iturum recusauit, obtendens mutatum regimen rationem mutatæ uoluntatis. magna eorum spes, atque indoles pietatis, ad quam omnes matutinis, uespertinisque precationibus, colloctionibus pijs, & ex præscripto nostri Patris Ignatij plerique exercitur, obiit vnus iam concepto uoto Societatis. Carimonix Ecclesiastica, & Græcorum ritus in eorum templo ita seruantur, ut populus conferens præsens cum præterito tempus, grates agat. Sodalitas, beatæ Virginis in Cælum assumptæ patrocinio gaudens, & nomine, a Patre Generali instituta, in dies efflorescit. plerique alumnorum in eam adscripti, quidam cum se vocari intelligeret, interiore animi motu, diu restitit: tandem ui maiore impulsus dedit manus, & accedens ad Præfecti pedes, multis cum lacrimis eam obtinuit: qua obtenta lætatus est perinde, ut si voluptatem auxisset serior ingressus.

COLLEGIUM LAVRETANVM

& Montis Sancti.

CONCIONES habitæ a duobus prio-
re anno, posteriore ab vno, Aduentu,
Quadragesimæque in templo maximo Laure-
tano non vulgari fructu: diebus festis explica-
ta rudioribus doctrina Christiana, Episcopo
postulante: idem auctor fuit, vt sacrarum cœ-
nobium virginum in oppido quodam adire-
tur incitandæ pietati, & cunctarum excipien-
dæ confessioni totius vitæ. Aegris & morien-
tibus, tum in priuatis domibus, tum in pu-
blica hospitali, opera sedulo impensa. Prin-
cipes viri cum sacram adem accedunt, quæ
ad pietatem pertinent omnia fere exequun-
tur arbitrio Patris Rectoris. in his fuit, supe-
riore anno, Dux Urbinas, qui huc venerat
cum lectissimo comitatu. Illustrissimus Gal-
lus Cardinalis, cuius interest procuratio al-
mæ Dômus, cum Legatus in Flaminiam pro-
peraret, ad nos diuertit: tum Prætori man-
dauit, curaret nobis certum frumenti nume-
rum, æri alieno dissoluendo: simul inchoata
quædam cubilia, quæ nobis essent vsui, iussit
absolui, quamquam ea est humanitas Cardi-
nalis, vt quotiescumque Lauretum venit (ve-
nit anno sæpius) apud nos humaniter diuer-
setur. Sed & viri feminæque illustres ma-

78 P R O V I N C I A

gnam de nobis opinionem habent, vt quam pecuniam, quæque dona offerri Deiparæ velint suo nomine, ad nos mittant. in hoc genere non tacendum illud. Vir illustrissimus de nostra Societate optime meritus, clam aureos trecentos misit, vt ne eius nomen proderetur, tribuendos pauperibus, siue retinendos Rectoris arbitrato. visum est alienum a fordibus, si manibus nostris non adhærescerent: itaque in quæstoriam sanctæ ædis arcam omnes conditi. non latuit factum: & tanto magis admirationi fuit Prætori, ceterisque, quanto magis omnibus nostrorum augustiæ rei familiaris non ignotæ erant. Posterior annus, vt ceteræ Italiæ, ita huic vrbi, & Collegio fuit grauis, funestusque. itaque nostri ferendo potius, quam agendo exerciti. plures conflictati morbo: quattuor absumpti. Sacerdos laborans quartana, rite sumpto Sancti Nicolai pane, vno dierum feбри condito, illam depulit, & amplius non redeunte conualuit. Scholæ, vt his locis, discipulis florent: ex ijs qui excellunt ingenio, Academia & Congregatio Parthenia instituta. In audiendis peregrinorum confessionibus rarus hoc anno labor, neque, vt olim, frequens. famæ in causa, & itinera latronibus infesta. igitur solitudo in templo, præcipue hieme. Sed cum in vrbe vigeret morbus, in ciuium corpora, animosque cura conuersa est: quin etiam

extra

extra urbem se caritas porrexit: circum re-
 gionem ierunt sacerdotes lacunosa via, & lu-
 brica, superueniente interim imbre, ad mul-
 ta milliaria, onusti cibarijs, quæ agris quo-
 tidie afferrent. auxit hoc factum apud omnes
 existimationem, ac reuerentiam nostrorum.
 Nec tamen cessatum cetero anno. Plurimi
 annorum omnium noxis expiati: multi ad
 concordiam reducti: reducti fere innumeri
 ad sanitatem mentis, & probitatem vitæ.
 Sanctissimum enim est templum, iuxtaque re-
 ligione celebre, & miraculis illustre. recen-
 tissima tria proferentur. Quidam contractis
 totius corporis nervis, subalarium ope ad-
 miniculorum, ad natalem Beatæ Mariæ do-
 mum fiduciæ plenus perrepsit. ibi sacram ef-
 figiem pie veneratus, eiusque implorans au-
 xilium, rei diuinæ intererat, quæ tum forte
 fiebat. Cum litat sacerdos, venerandumque
 Christi corpus supra verticem attollit, ægro
 primum sudor, dein frigus per artus ijt: nec
 ita multo post, sibi visus recalescere: tum in
 pristina redeuntibus integris nervis cum ali-
 quo strepitu, valens surgit: dein per sacerdo-
 tem nostrum, cui rem totam exposuit, suspen-
 sis fulcris, quibus in veniendo vsus susten-
 tando corpori, vt monumento essent recipe-
 ratæ valetudinis, suis pedibus saluus reuertit.
 Alius vir honestus, ac pius, cum ipso Virgi-
 nis natali Lauretum attigisset, Deiparam ve-
 hementer

20 P R O V I N C I A

hementer orant, vt ex coniuge multos iam annos infecunda, prolem impetrare dignarentur: auditum fuisse ostendit partus vertente anno: nempe eodem natali Virginis die, eademque hora, qua effuderat preces ad matrem Dei, pater est factus, vxore puerpera: vt intelligeret se voti damnatum. Audite postremum, quod propter magnitudinem, est in plures vulgatum. Ioannes Antonius Iaffredus, ex Veneta ditione, miserabili morbo, acerbissimo cruciatu membrorum, dies noctesque misere vexabatur: auxerat dolores corporis, horrenda per quietem species menti obiecta. Viderat se ad Dei tribunal adductum, eoque ferente sententiam, iam mortis exactori datum: nec propterea animum despondit: orat numen, ad delictorum expiationem, prorogari uitam: inde velut emerfus somno, ad Iudicis matrem confugit; eius patrocinium enixe inuocans: vouetque peregrinationem Lauretanam, si suppetat vita: vix votum nuncuparat, cum in medijs doloribus, Dei genitrix regali cum corona, pari que vestis habitu, ei se spectandam offert: mox procumbentem in genua bonum animum habere iubet: productam sibi uitam, neque eo morbo moriturum. Statimque, homine appellante domesticos, hortanteque, vt vna secum supplices Deiparam venerentur, abije sublimis, vniuersis, qui iam accurrerant, in-

genti

genti stupore defixis, non ludibrium oculorum fuisse probauit euentus. extemplo enim expeditus morbo Lauretum contendit, vt se voto exoluat. Ceterum, vt contemplatus est simulacrum Virginis, quod numquam antea viderat, nec fando audierat quale esset, affirmavit esse imaginem eius, quam conspexerat domi: vt facile agnosceret acceptum beneficium Lauretanæ sedi esse referendum.

DE COLLEGIO Montis Sancti, rebusque anni posterioris (ita hic quoque vtile fuit coniungere duos annos) hæc pauca. Domus ædificatio promotæ. in audiendis agrorum confessionibus, iuuandisque morientibus egregie positus labor, peste grassante, pro viribus subleuati egentes ex Patris nostri Generalis rescripto. Treceni ad nos quotidie confluebant: quibus cum ad binas horas exposita essent elementa Christianæ religionis, tribuebantur postea corporis alimenta.

COLLEGIUM MACERATENSE.

HIC QVOQUE grauisimum malum, fames, posteriore præcipue anno, plurimos afflixit, & subsequuta (vt sæpe fit) lue, extinxit non paucos. iacebant in domibus destituta corpora: pallentia ora in vijs ambulabant: umbræ non homines videbantur.

rogabant, flagitabant, prouoluebantur ad
 genua transeuntium: aut, quod magis mise-
 rabile erat, ipso habitu, ipsa tristitia, ipso
 silentio miserationem mouebant. assequi ora-
 tio rei imaginem non potest. agunt nostri
 cum moderatoribus vr̄bis. Sed dum consu-
 lendo teritur tempus, miserix interim do-
 minantur. itaque Sodalitium Deiparæ se ro-
 gari non passum: delecti ex eo uiri nobiles,
 inuito pauperum numero, quos domo egre-
 di pudor non sineret, aut infirmitas uirium,
 ad eos victui necessaria quotidie afferebant.
 Sed superabat egenorum multiitudo, & mors
 dira sæuebat: gliscenti malo maius reme-
 dium opponi debuit. actum iterum publice
 cum Senatu: nec minus priuatim cum pluri-
 bus: & auctoritate illustrissimi Iustiniani Car-
 dinalis Legati, triceni quotidie aurei ad hoc
 opus collecti: eos diuidi placuit per ma-
 nus nostrorum: haud dubie hoc officio su-
 stinuere conplures vltimum spiritum, quem
 uix retinebant. quin & nos quoque domi no-
 stræ octogenis centenisve quotidiana stipe-
 uitam protraximus. Cum ueniebant ad Col-
 legium, pascebantur, & erudiebantur simul
 Christianis præceptis. quam ad rem utram-
 que ministros se & adiutores Parthenij præ-
 buerunt. Crudescere interea morbi, vt quin-
 deni, videnique expirarent per singulos dies,
 misero spectaculo. hoc tempore sacerdoti-
 bus

bus nostris, cum expererentur, accerserenturque certatim a multis, nullum, ne quietis quidem necessariae, spatium fuit: neque hoc caruit diuina prouidentia, quod eorum nemo tentatus morbo est: nisi quod unus, cum mitiora iam tempora essent, periculose laborauit. aegrotarunt tamen quinque fratres, aut sex: ex quibus unus, non ita pridem huc aliunde profectus, dum locum, cui addicatur expectat, inijt extremam uiam. At duo adiunxere se in nostram Societatem. Priore anno, huius urbis Episcopo, cuius magna erga nos beneuolentia est, diocesim obituro, sacerdos unus e nostris concessus, a quo & adiutus ipse, & diocesim instructa multis locis. Nec minor in nobis amandis, fouendisque humanitas Archiepiscopi Auenionensis, cuius potestati commissa erat Picentium orra, ne quid detrimenti pateretur. Ceterum, & de rebus alijs, e quibus propria, animarum utilitas, haec dici possunt. Quæstnaria aliquot mulierculæ ad pudicitiam traductæ, Vxor cum uiro reconciliata. familia quædam, quam pudor pauperratis, & fuga, exercitiam misere habebant (in qua nubiles quattuor puellæ aduersum improbos sollicitatores expertæ pudicitia) ut uitam toleraret, adiuta. Quidam acceptæ tenax iniuriæ, & surdus admonita nostrorum, cum iter faciens equo delapso in fluuium, proxime abfuit a morte: si-

gnum illud esse arbitratus Dei irascentis, cum inimico redijt in gratiam, placari se passus. Reponam nunc aliqua de adolescentibus, qui nobis dant operam, & de Sodalitio minore. ac primum quiddam, quod non caruit risu. Duo ex illis, cum extra urbem forte ambulant animi causa, incidunt in hominem rusticanum, qui fascem abiecerat, quem ferebat, defatigatus, aut uiribus impar: accedunt, pollicentur leuatueros eum onere, usque ad portam vrbis: ille suspicari fraudem, derisumue: neque enim de nihilo adolescentes nobiles fascem in via publica gerant: cum instarent nihilominus, ac viderent suspicacem animum rustici, eorum alter, Prædes hos libros accipe (sub lauo lacerto erant) quod nisi fascem restituero, diuendito. ita iam libros admirabundus rusticus, fascem delicatus iuuenis, mutatis partibus, ferebant: donec in ipsa porta vterque ab altero suum recepit. Alius, qui lasciuia iuuenili, viso paupere, non tenuerat risum, vt reprehensus est a magistro, irrisum adiens, veniam petijt, stipemque obtulit, quam tum dederat ipse, tum ab æqualibus corrogarat. Sequuntur alia duo robustioris probitatis. Vrebatur vnus in secreto domus æstu libidinis, ne vinceretur, implorabat Deiparæ opem, eaque se muniebat contra hostiles assultus: formosam interea conspicatur mulierem, numquam alias visam, quam

quam cum admiratus, siue consuetudine, seu magis pio metu, crucem imprimit fronti, terret, fugatque. agnouit iuuenis auctorem tentationis, & monstrum: statimque ad Collegium accessit, facti seriem sacerdoti narraturus, nondum horrore discusso. Alteri, non species mulieris, sed nota mulier impudenter se obiecit, eodem euentu: beneficio Virginis, quæ monstrata olim ardente rubo, nec tamen ambusto, clientes suos vel in medijs flammis facit intactos. Ceterum e Congregatione quidam moriens mille aureos sodalibus legauit.

COLLEGIUM RECINETENSE

RECINETI etiam duplex Sodalitas Virginis. Maiorum, in qua quadraginta: minorum, in qua triginta censentur. Exercuerunt se (his temporibus maxime) in operibus pietatis. E maiore Sodalitio vnus mira æquitas animi. Mulier asseruabatur in carcere, quæ confessa erat in quæstione inter epulas misuisse venenum, quo eum, quem dixi, uxorem, liberos, vniuersam familiam tolleret, sua suæ vicinæ mulieris, quam nominabat. quod si hic ageret lege, magna imminebat confusio rerum, ac perturbatio vrbis, propter principes familias litigantes: at ipse, hortatu nostrorum, cum scelus non agnouisset, neque sibi persuaderi diceret de tanto odio cuiusquam, præci-

præcidit anam litis, magnam affectus apud
 omnes clementiæ famam. Ex eodem numero
 alius, a religiosæ cuiusdam familiæ viro con-
 tumelijs oneratus, multis præsentibus, in tem-
 plo, quod propter religionem loci eum defen-
 dere poterat, non modo iræ, ac voci pepercit,
 sed vltro se, veniam petens, ad pedes eius ab-
 iecit, qui affecerat iniuria: vt admirantibus
 ceteris, ei pudorem incusserit. Diem sancti
 Viti, quem tutelarem vrbs habet, ipsiusque
 peruigilium celebrarunt, ciues sollempni suppli-
 catione ad nostrum templum: discipuli ora-
 tione Latine dicta, & versibus: præbens Epi-
 scopus inter sacra Dominicum corpus popu-
 lo circumfuso. Habita & disputatio ab ado-
 lescentibus de diei celebritate more dialogi:
 mox præmia distributa, hoc anno priore. Nam
 posteriore, de doctrina Christiana dialogi ha-
 biti duo, auxerunt discipulorum numerum,
 & Collegij existimationem. Cetera, de con-
 cionibus, & confessionibus recte valen-
 tium, morientiumque, communia. Germa-
 norum fratrum duorum, quæ dissiluerat gra-
 tia, per nostros iterum conflata. adductus
 vnus, vt restitueret alteri non parua pec-
 uniam, cui etiam vitam eripere cogitarat.
 Ceterum nobis legati a diuersis aurei plus
 mille: & domus aliquot ad Collegij exadifica-
 tionem coemptæ. Mortua priore anno virgo,
 quæ templum nostrum frequentabat rarissi-
 mi exem-

mi exempli. virum semper contempfit, ac nuptias, amore Christi: quo sic erat incensa, vt cum decem ante annis, tantum diebus festis, proximis quattuor, quotidie, eius corpore reficeretur: vel sanctis precationibus, & castigationibus corporis, vel proximorum utilitati semper intenta: ad extremum moriens mille quingentos aureos reliquit, vt virgines aliquot in cœnobio collocarentur. eam viuentem ciuitas ita reuerita est, vt mortuam, elatamque (sic enim rogarat) in nostrum templum, tamquam sanctitate præditam suspexerit. Confluxerunt omnes ad vestem, manusque exosculandas: tamquam maior quidam illi honos, quam priuatæ mulieri deberetur

ALIQVOT MISSIONES.

MISSI EX Recinetensi Collegio Anconam sacerdotes duo, totidem ad alias vrbes, oppidaque: percepti non exigui fructus. confessiones frequentes, conciones frugiferæ: puerorum rudiumque institutio ad doctrinam Christianam, sic populis accepta, vt eius prope causa a muliebri sexu domestica officia desererentur. Paces compositæ permultæ: placatus qui vitam animamque abijcere dictitabat malle, quam odium deponere. restitutiones non pauca: et quoniam illis locis insolitæ, admirabiles fuere. Vnus, vt alteri satisfaceret,

ret,

ret, cuius famam læserat, multa milliaria confecit. Duo, qui viuente vxore, alteram superduxerant, nostrorum suafu ad legitimas nuptias rediere, adulterio relicto.

MISSI etiam sacerdotes duo Camerinum: & in lustranda præcipue diœcesi, posuere quattuor menses. Quodcumque oppidum ingressi essent, prima ad populum concione inuitabantur omnes ad communicandum die indicto. Confessiones fere omnium, vel a prima pueritia, repetitæ. Aleæ lusoriæ quibusdam discerptæ, & pecunia, quæ in medio erat proposita vincentibus, ex collusorum voluntate in pauperes diuisa. Grassantibus morbis visitati ægri, nec animorum modo præsidijs, sed & subsidijs corporum instructi. effectum quodam in oppido, vt quaterni ex optimatibus bis hebdomada colligerent stipem a ditioribus, quæ tenuioribus daretur. Persuasum pro suggestu, ijs, qui abundabant frumento, venderent, vel mutuum darent. Auctor fuit concionator magistratibus duorum oppidorum, vt trecentis nummis empto tritico panes mutui de publico darentur: cautumque, vt nullo communi detrimento priuatorum inopiæ subueniretur. Domicilium virginum Deo dicatarum, cum commendaretur pro concione, quinquaginta aureis publice donatum. Inueterata cuiusdam oppidi consuetudo, vt paucis comitibus Parochus ad ægrotos sacrosan-

crosanctam Eucharistiam deferret, mox so-
 lus, si vellent, reuerteretur domum, abolita, &
 noua melior inducta: ducitur curio, reduci-
 turque magno comitatu. Curatum vt discipu-
 li quot mensibus peccata fateantur: ludi ma-
 gister quot hebdomadis explicet Catechismū.
 Adolescens matrem male accipiens, eiusque
 mortem expetens, aut moliens fortasse, quo
 liberior esset suo arbitratu viuendi potestas,
 impetrata ab ea suppliciter venia, meliorem
 mentem & vitam colere incepit. Alicubi ve-
 tus mos inualuerat, vt inter adolescentes,
 puellasque, amare & amari concessum esset:
 ea erat ansa & esca multorum malorum: in-
 uectus noster, & in concionibus publice, &
 priuatim in sermonibus, contra hanc frau-
 dem diaboli: et tandem, Deo iuuante, res ex
 animi sententia confecta est. Tota hac in per-
 cursatione oppidorum (pedites ibant, ex quo
 illis maior ad persuadendum auctoritas) re-
 conciliationes multæ, ac restitutiones rei fa-
 mæque non mediocres factæ: inter cetera, hoc
 ad memoriam insigne. Iuuenis erat militari
 vitæ addictus (signiferum egerat in aliqua co-
 horte) ceterum ferox, opulentus, & impo-
 tens contumeliæ: is cum periculosa olim ac-
 cepisset vulnera, a quo minime debebat, ita
 implacabili in eum odio ferebatur: vt etiam
 ijs irasceretur, qui de pace agerent: quin &
 eum interficere illis ipsis diebus, vt dixit po-
 stea,

stea, meditabatur: hunc noster semel precibus oppugnauit: sed valentior machina ad-mouenda erat ad expugnationem pectoris, quod vltionis cupido, & audacia seferant. igitur die quodam, eius patrem & sororis virum magna auctoritate præditum, cum conuocasset, iuberetque in interiore esse cubiculo obseratis foribus, iuuenem ipsum bono dolo accersit, & inuitum licet, perducit domum, clauditque, vt exire non liceat: tum agit cum eo solus de pace: cum verba iacerentur, auxilium inuocat, eorum nempe qui in cubiculo latebant: cum sic quoque nihil procederet, flexit genua, dein alij, & furentem circumfistunt, vt negaret se flecti posse: eorum enim preces & lacrimas, quæ fundebantur ad leniendam iram, irritas volui. perstabat ipse obstinatus: at surrecturos se illi non antea affirmabant, quam extorquerent assensum: cum tam diuersum esset certamen animorum, & nihil diu remitteretur: nutare iuuenis cœpit, & quasi dubitare: ad extremum cessit: simulque absterfis, quas & ipse profuderat, lacrimis ex inuitis luminibus, victum se esse confessus est, & ignoscere inimico, non minus efficacia precum quam auctoritate rogantium: ergo antequam illinc exiret, pax confirmata est, & publicis litteris ac testibus firmata. Ceterum, alio in oppido Canonici Ecclesiæ sic inter se dissidebant, vt nostri ab
Epi-

Episcopo eam unam ob causam missi essent: cum diceret plus sibi negotij ab illis Canonicis, quam ab uniuersa diœcesi, facessi. Deus nostris adfuit ad laborantibus, eorumque conatibus fauit, ut ad optatum exitum peruenirent. At Camerini, ut alia prætermittantur, celebris quædam Sodalitas fenescens, resloruit, vel potius ab interitu vindicata est.

COLLEGIUM FLORENTINVM.

IN T E M P L O maximo per Aduentum concionatus vnus rogatu Archiepiscopi Cardinalis, anno superiore, maximo fructu. Cum in vijs puellæ inuenirentur expositæ, ut anno aduerso frugibus, quas parentes alere non possent, ut quæque erat præstanti forma, tollebantur a meretricibus, formandæ olim in eandem disciplinam. ægre id vsus concionatori, persuasitque pro suggestu, ut ab honestis potius matronis acciperentur domi, & Christianis moribus imbuerentur. Adolescentes ab illecebra voluptatum ad frequentem vsus Eucharistiæ perducti multi: in his vnus, cum satis non haberet se Christo obtulisse, audaci æque & felici ausu, impuram etiam feminam, cui insueuerat, adduxit: eamque postea donauit dote, ut in conuersarum cœnobio, non solum a scelere, sed etiam a periculo abesset. quamquam data postea
opera

opera est, vt istiusmodi mulierculæ, quæ pudicitiam in propatulo habent, per Quadragessimam paratæ veniant in templum, ea die, qua de Magdalenzæ pœnitentiæ concio habetur: vt quam fortasse sunt secutz errantem, pœnitentem sequantur. Et duæ quidem ipso die, post paulo totidem recepere se ad conuersas, piorum liberalitate, rebus necessarijs ad viuendum instructæ. Nonnullis puellis, quarum pudor periclitabatur propter inopiam, dos per nostros curata. In summa annonæ caritate, magna vi pecuniæ collecta, effectum est, vt a Sodalitate quadam innumeri panes quotidie pauperibus vsque ad nouam messem tribuerentur. Ceterum iussu magni Ducis constituta domo uirorum mulierumque mendicabilis excipiendis, data a nostris opera est, vt omnes abstergerent animorum sordes: rum vero, vt ciuium, matronarumque humanitate nihil deesset ad vestitum, aut corporum procurationem. Captum quoque consilium, suggerentibus iisdem, conducendarum ad triennium ampliarum ædium, vbi educentur puellæ inopes, aut orbæ parentibus, donec illis sit commode prospectum. Magna hinc seges bonorum, & malorum fruges oppressæ. Præter hæc, cum multa sint Florentiæ loca, vbi, vetere instituto, nocturni celebrantur piorum conuentus, ad voluntarias corporum castigationes, aliquorum iam laxior

xior disciplina, eorum, qui apud nos confitebantur, exemplo astricta est, et reuocata ad veterem seueritatem, Opificum, et idiotarum cœtus, quem cogi in Collegio scripsimus olim, suum antiquum obtinet. Quantus ex his fructus percipiatur, planum fiet, vno aut altero exemplo. Propter impudicos mores, mulier quædam male accepta a germanis fratribus, & per iram domo eiecta, clamitabat de via ad ciendam misericordiam. cum eam exaudisset unus de eo cœtu, quem dicimus, quid rei esset ignarus, accurrit, mulcatam & accisam verberibus perducit domum, nec mora, interueniunt fratres furore accensi, sororem dimitti postulant minacibus verbis: quibus cum ille moderate responderet ac pie, placuit eam certis condicionibus relinqui: ab eoque sancte habita est: nam curato primum corpore, procurata etiam per sacrosancta mysteria animæ salus, et cum propinquis paulatim in gratiam reducta est. Ex eodem opificum numero alter, cum ægrotos in nosodochio inuisit de more, in senem incidit moribus, ætate, morbo, intractabilem: difficile erat rixam, aut conuicium effugere, tanto magis illi inferuendi cupiditate accensus. cibum in os inserit, respuit æger cum iracundia: fomenta parat, sinit se inungi, & ringitur: res salubres accipit, nec parcit molestis verbis, ad extremum catinum poscit ad vo-

C mi-

mitum: qui cum celeriter offertur, ante ex-
 pectatum ore irriguo oculos eius ac faciem
 proluit, spurco imbre. sed non uicta pro-
 pretea, aut abiecta est patientia, misericor-
 dia mater. Publicæ interim custodia aditæ,
 & hospitales domus: magno æque uisorum bo-
 no, & uidentium exemplo. Audita confes-
 siones capitis damnatorum: qui & ipsi, dum
 extremum spiritum adimit carnifex, a nostris
 adiuti, in hac vrbe adscripti ad Societatem,
 posteriore anno, quinque. Templum cele-
 bratur non solum a populo, sed & a nobilitate,
 ac uiris principibus, urbanis, externis-
 que, interdum etiam a Duce ipso. At Episco-
 pi, qui hic sæpe plures, apud nos plurimum
 sacris operantur. Magni Ducis erga nos
 beneuolentia, sic etiam perspecta. Nam
 cum ædificationis nostræ ratio tres postu-
 laret fenestras, quæ prospicerent implui-
 um regis domus: eamque ob causam ida-
 ti essent Principi libelli supplices: Archiepis-
 copo Pisano interprete, cuius magna aucto-
 ritas, res nobis integra permessa est: hoc tan-
 tum addito, ut quam minimum obessemus
 aulae Principis: quod & factum, ea modera-
 tione, ut fenestræ essent accipiendis lumini-
 bus, non ad prospectum. Iam de ciuium er-
 ga nos liberalitate superfluum sit dicere:
 quacumque re indigemus ad victum, suppeditant vltro. complures grandem pecuniam
 sine

sine vlla cautione et chirographo commoda-
 runt ad ædificationem nouam: quæ, et tem-
 plo addita testudine pulchris imaginibus pi-
 cta, et tribus contignationibus superiectis fa-
 crario, belle procedit. Scholarum fama ac
 species aucta discipulorum exercitationibus
 publicis in celebri eruditorum conuentu.
 Primas doctrinæ ac pietatis ferunt Parthe-
 niani sodales. Quidam ex eo cœtu, quod
 adolescentes deuos in illo lubrico ætatis, in
 rectam viam reducere conatur, magnum adijt
 periculum vitæ. sub noctem repetens do-
 mum, a nescioquo graue vulnus in capite
 accepit, sed, Deo protegente innocentiam,
 ictus innoxius fuit: agnouit deinde sicarium,
 sed Christianæ mansuetudinis memor igno-
 uit offensam. Longior sequitur narratio ad-
 miratione digna. Nobilis iuuenis solutioris
 antea vitæ, eam vt corrigeret, frequentare
 cœpit salutaria sacramenta, mox etiam, vt
 cooptaretur in Sodalitium Virginis, summis
 precibus impetrauit: tum uero (quod ij fa-
 ciunt, quos non communis tangit cupido pœ-
 nitentiæ) clam cœpit ad nudas carnes funem
 apprimere, cilicio corpus domare, ieiunio
 & abstinentia uires frangere: parens uterque,
 ceterique domestici iuuenem obiurgare, mi-
 scere precibus minas, lacrimas adhibere: sed
 animus cælum affectans humana omnia con-
 temnebat. diebus quinetiam festis in no-

focomia se conferens agris præbebat cibos,
 & dolorem uerbis mulcebat. hieme, cum
 grauior iam populum ureret annona, manti-
 cis ex humero pendentibus emendicabat quo-
 tidie panem pauperibus alendis. hæc cum
 indigna viderentur nobilitate generis, percre-
 buit fama exisse de potestate mentis. igitur
 iratus parens manticen prohibet: at sacer-
 dos, qui ei erat a confessionibus, cum egis-
 set cum patre, iterum ei facultas ostiatim
 quæritandi eleemosynas ad aliorum utilita-
 tem concessa est. cum die quodam domi
 esset, excitus vociferationibus mendici fa-
 mem deplorantis, cum cibarijs exit: quæ
 cum defectis ab homine viribus transmitti
 non possent, clam recipit domum, vt aptiores
 præparet cibos defectioni reuocandæ. reuer-
 titur durus pater, filium sollicitum videt, vt
 pauperem expleat, reditque ad solita iurgia:
 mox eo recedente, magni animi iuuenis su-
 blatum agrum in humeros, deportat in vale-
 tudinarium publicum, & accuratum diligen-
 ter magistro commendat. neque hunc vnum,
 sed extra urbem, vel ad mille passus quoscum-
 que reperiebat lassitudine exanimatos, et
 exhaustis viribus, eodem officio ad Xenodo-
 chium ferebat, admirantibus quibusdam, a-
 lijs imputantibus amentia. non raro morbi-
 dorum vlcera manibus lauit, superiecta ple-
 rumque interula, quam sibi detraxit: neque
 hoc

hoc satis. septemdecim uirgines, ne earum pudicitia tenderentur insidia, meretrices quattuor resipiscentes, in cœnobiorum turba perduxit. Hac piorum constantia operum, Ioannes Baptista (hoc erat iuueni nomen) in peruigilio cognominis Sancti, ad mercedem vocatus summa religione decessit. tum nemo fuit, ex ijs etiam, qui uitam irridebant, quin morti inuideret.

COLLEGIUM SENENSE,
Perusinum, Tiburtinum.

CARPTIM breuiterque aliqua, prætermissis communibus, de more, attingentur. Senis, mulier a pellicatu ad matrimonium reducta. adducta puella ad sacram synaxim, a qua, impulsu mali dæmonis, abhorrebat. Adolescenti exemptus periculofus scrupulus, ut quicquid ageret, diceretue, existimaret cum hæresi coniunctum, Nobilis mulier apud nos sacramenta obire solita, in graui decem mensium morbo, tam multa dedit patientiæ documenta, ut parentem magnæ virum auctoritatis nobis conciliarit, a quibus erat animo antea alienato: itaque post filiæ mortem Collegium frequens inuisit. E nostris discipulis vnus priore anno, posteriore quinque, in nostrum ordinem adlecti. Quidam, dum æstate rusticatur, agrestes homines ad discen-

C 3 dam

dam summam Christianæ legis, non solum oratione, sed (quæ plus valuit ad persuadendum) pecuniola allexit. Collegij tenuitas, hac difficultate temporum, piorum civium humanitate subleuata est. Concionator ita acceptus, ut concio e nostra æde in principem, rogante Archiepiscopo Senatuque, approbante populo, fuerit transferenda. Sexcenti fere communicant diebus festis in nostro templo: si rem perpendas, maior, quam pro opinione numerus: ipsum porro templum laxari cupiunt omnes, in sumptus etiam faciendos pecunia oblata. Cum vis magna morborum in urbe esset, in ægrotis adeundis, audiendis, firmandis, multum operæ, ac temporis positum: agnoscentibus beneficium ijs, qui moriebantur, viuis admirantibus. Insignis mors matronæ nobilis, cuius in omni morbo sermones non nisi de diuinis rebus fuere: ea constantia, in perferendis corporis doloribus acerbissimis, quos interim comparabat cum cruciatis Christi, ut miraculo esset. Ad uisendam mortuam vniuersa ciuitas effusa, dispersa iam dudum ipsius famæ sanctitatis. Ceterum, diebus addictis ieiunio maximo; Pientiam, de qua alias scriptum, et Monticellum: anno posteriore Collem (nomina sunt oppidorum) alia item ad oppida itum causa concionum: etiam æstate. Et (ne minime necessaria repetantur) cum viris, mulieribus pueris, egisse.

de

de rebus salutaribus pretium fuit. Ex his Missionibus, ut redijt Pater Hieronymus Rodaldus, prudenti vir simplicitate, & laborum assiduitate ad demerendos homines natus, morbo oppressus finiuit. Eius finis nobis fuit iniucundus, inutilis externis, qui amissum flebiliter doluere.

DE LVCTV ad luctum, de mortuo ad mortuos vocor. Eodem quippe anno (nam de priore fere nihil traditum est) obiire Perusie tres, Pater Marius Floridus, Alexander Possuinus, Iosephus Danzetta. Senex ille, & laboribus, vel ab ipsa adolescentia, in Societate valde exercitus. is publice diuisor stipis delectus, sic impleuit omnes numeros caritatis, ut diceretur pauperum pater, eos quippe reficiebat cibo, instruebat doctrina, solabatur oratione, peccatis absoluebat: et certarunt quidem illi votis ac precationibus retinere hominem: sed ita ordinauerat Deus, ut iam tandem caperet fructum laborum. Maior aliquanto iactura facta in Alexandro, adolescente, magna spe animi, atque ingenij, parique indole pietatis. Professor erat Humanitatis, tanta morum facilitate, atque elegantia, tanta benigne omnibus faciendi voluntate, & cura, ut vix eo videretur quicquam esse amabilius. Declaratum id in morbo, morteque: ut enim ille sollicitam habuit iuventutem, ita hæc marore afflixit: quam

quam etiam omnes, quibus cognitus erat: vir certe nobilis septuaginta annos natus, tantum lacrimarum profudit, vt negaret se in filiorum interitu adeo doluisse. Testantur eum nostri, sibi, Patrique Mario prædixisse discessum: in familiari enim sermone admonuit, colligeret sarcinas, quod vterque eo anno essent migraturi. Igitur paucis diebus post Patris Marij mortem, decubuit, miraque semper fuit constantia animi, orationis, vultus. cum dictitaret medicus sudore plurimo leuatum iri, morbum, eum elicere moliebantur iniectione multæ vestis. at Alexander, submissa voce, sic tamen vt exaudiretur, onerate asellum inquit, eum Deus cito soluet. in molestijs, quæ consequuntur ægrotationes corporis, dicebat sacerdoti nostro, quem a confessionibus habebat, cogitare se de Patre Edmundo Camplano, alijsque de Societate martyribus, quos videre sibi videbatur quasi addentes animum ad supremum certamen. Ei, cum appropinquasset, sublatis oculis ad cælum, lætus, et Deo gratias agens, Græca lingua, cuius erat sciens, ter dixit, Deo: & ad eum, vt confidimus, euolauit. Plerique arbitrantur contraxisse morbum, quod assedisset sæpe, ac ministrasset ægrotis, quibus erat egregie carus. grauis enim ille annus corporibus fuit: ex quo sacerdotibus nostris magna materia, et causa laborandi. conciliauit hic labor beneuolent-

lentiam multorum: hinc maior ad templum frequentia, & celebritas in scholis. auxit, nostrorum consilio, & opera nobilium, instituta Sodalitas ad inopes subleuandos, ad puellas orbas in tuto locandas, ad pietatis munia exequenda: etsi nos etiam in Collegium, non paucis pauperibus præbuimus alimenta quotidie, quoad fieri poterat, ad quinque menses. Interea quiddam accidit, fortasse non reticendum. Mulier alioqui honesta, filias habebat forma, atque ætate integra: cum se illasque sustentare non posset, et si reppulerat primum iuuenes duos pretium pollicentes, tamen quoniam videbat esse moriendum fame, eosdem conuenire constituit: cum transit forte præter nostrum templum, magna se quadam ui sensit intro compelli: ad aram accedit, ubi Christus cruci affixus: eum orat supplex non sine lacrimis: animaduertit sacerdos, qui & ipse, Deo ducente, oratum uenerat: itaque aliquid suspicatus, blandeque eam appellans, elicuit causam fletus, atque opportunam porrigens opem a cogitato flagitio deterruit.

A T T I B V R E nostrorum hortatu Sancti Getulij Sodalitas, de qua proxime perscriptum, in Oratorio mendicis mensam instruxit: pascebantur quotidie plurimi, et instruebantur salutaribus præceptis. munus cogendæ stipis, auxilio egenorum, multi ex ea vi-

42 PROVINCIA

ri nobiles non erubuerunt, caritate cogente:
 eadem præterea, quaternos aureos, singulis
 hebdomadis, in familias pudibundas, toto
 anno distribuit. Paruum hoc alibi fortasse,
 sed si locum respicis, dices rem esse non so-
 lum laude, sed etiam admiratione dignam.
 Mitto adiutos aliquos, qui ducebantur ad
 mortem: et mille circiter aureos vni restitu-
 tos. Fuisse in hoc, superioribusque Collegijs
 alia multa memoranda, non ambigo: sed
 occupatis plurimum agendo, no-
 tandi quæ essent acta, aut defuit
 otium, aut abfuit vo-
 luntas.

PROVIN-